

חג שמח!

ביתנו החדש

ארגון לשלום בית וחנוך ילדים, בראשות הרה"ג אבנר קוואס שליט"א

ביחד

לא רצים להורים!

פעמים רבות קורה, ובעיקר בשנה הראשונה, שבני הזוג מדווחים להורים על טיב הקשר ביניהם, החל מסדר היום, דרך ויכוחים ומריבות, וכלה ביחסים שבינו לבניה. דבר זה אסור בהחלט.

הורים לא צריכים לדעת מה קורה בין בני הזוג בכל נושא שהוא. הפרטיות והדיסקרטיות מאד חשובים ביציקת יסודות הבית.

לפעמים בני הזוג לא מספרים כלום, אבל ההורים חוקרים ודורשים: איך הוא? איך היא? איך אתם מסתדרים? הוא זריז? היא עצלה? ושאלות כיוצא בזה. אסור לענות להורים על שאלות כאלה, כי בתשובות עליהן יש הרבה לשון הרע ורכילות. וכל הפרטים האלה צריכים להיות שמורים וידועים רק לבני הזוג.

זאת ועוד, בכל ויכוח ומריבה, אסור לרוץ ולברוח אל ההורים! צריכים לפתור את הבעיות בבית. אסור להתרגל למצב שההורים הם עיר מקלט וחוף מבטחים שאליו הולכים בכל מקרה של ויכוח או מריבה. בריחה כזו מכניסה אותם לעובי הקורה ביחסים בין בני הזוג הטרי וגורמים לשבירת הפרטיות.

צריכים לדעת שברגע שאחד מבני הזוג בורח להוריו ההורים מקבלים על הצד השני סטיגמה שלילית שתלווה אותם במשך כל חיי הנישואין ותפריע לזוגיות. תמיד יהיה חשש שבן או בת הזוג סובלים בשקט כי 'אין עשן בלי אש'. אם יש ויכוחים ומריבות, דבר שנפוץ בשנה הראשונה כמו שכבר למדנו, אז פונים ליעוץ נישואין ולגורם שלישי ניטרלי שיכוון את בני הזוג.

גם לאירוח אצל ההורים בשבתות וחגים צריך לשים גבולות. בשנה הראשונה כדאי מאד לעשות גם שבתות לבד בבית, ללא ההורים והאנשים. זה מחזק מאד את הקשר הזוגי, אם זה בלדבר ביחד ולאכול את האוכל שאנו הכנו, ואם זה השקט והרגיעה שאנו זקוקים לה ממרוץ השבוע.

כאשר הולכים להורים פעמים רבות, אין פרטיות ונשאלות הרבה שאלות. לפעמים גם נוצרים מתחים כתוצאה מאמירה של מישהו או יחס של מישהי כלפי הכלה או החתן. ההמלצה שלי היא שגם בשנה הראשונה אפילו כשעדיין אין ילדים, לעשות שתי שבתות בבית ושבת אחת אצל ההורים שלו, ושתי שבתות בבית ושבת אחת אצל ההורים שלה. כשמגיע התינוק הראשון, כבר צריך לעשות הפסקה גדולה יותר.

הזוג הצעיר צריך לדעת שאחרי כל ביקור ישנה ביקורת. אם מצד ההורים או מצד האחים והאחיות הגיסים והגיסות. לא צריך להיבהל מזה, זה טבעי לחלוטין, בגלל שהם סקרנים לדעת מה קורה ולכן הם מדקדקים יותר ומעבירים ביקורת.

פרשת השבוע

חינוך ילדים – והגדת לבנך

החג "המשפחתי" ביותר בעם ישראל הוא חג הפסח, שמרכזו הוא לילה מיוחד במינו - ליל הסדר. בלילה זה מתחברים חוליות רבות של שרשרת הדורות, מאז יציאת מצרים ועד היום. סביב השולחן יושבים שלושה דורות - סבא, אבא ונכד ומעבירים במעין 'מרוץ לפיד' את המסורת וההיסטוריה של עם ישראל לדור הבא. לא בכדי קראה התורה ללילה המיוחד הזה 'ליל שימורים', שבו אנו משמרים בתוכנו את הניסים הגדולים שאירעו לעמינו, דבר שאף אומה ולשון לא טוענת שכך קרה לה.

דגש מיוחד הושם בחג הזה על הילדים שלנו - כמו שנצטוונו בתורה: "והגדת לבנך ביום ההוא". הדבר בא לידי ביטוי בכמה אופנים, אנו דואגים מבעוד יום שהילדים יהיו ערניים בלילה הזה. עושים שינויים בסדר הסעודה כדי שהילדים ישאלו "מה נשתנה?" האפיקומן הוא ענין נוסף שמחזיק אותם ערים עד סוף הסדר. וגולת הכותרת של ההגדה: "כנגד ארבעה בני דברה תורה: 'אחד חכם ואחד רשע ואחד תם ואחד שאינו יודע לשאול'. כאן מתגלה לנו דבר חשוב ויסודי בגישה כלפי הילדים שכל אחד מהם הוא מסוג שונה. החכמה היא לדעת איך לדבר עם הבן המיוחד 'בגובה העיניים' ולשוחח איתו ולכוון אותו למחוזות טובים. אגב, המילה 'פסח' מתפרשת גם כ- 'פה - סח'! הדיבור הוא הכלי הבסיסי בתקשורת עם ילדים ודרך זה אפשר להשפיע עליהם ולכוון את חיצו החינוך למטרה שאליה אנו שואפים שהם יגיעו.

אחד חכם - זה הילד המבריק והשנון, הלמדן והמצטיין. צריכים לדבר לפי ערכו בבחינת "תן לחכם ויחכם עוד". הילד הזה, הוא כלי שניתן למלא הרבה יותר ממה שאנו חושבים. ילד הוא דף חלק ללא עקמומיות, יש לו ראש נקי. ולכן יש למלא אותו בתכנים חיוביים בעלי רמה גבוהה שמצד אחד ישפרו ויחדדו את כישרונותיו, ומצד שני שלא ישעממו אותו. אחד רשע - בהגדה מוגדר סוג זה של ילדים שדורנו עד לו בכל יום, בבחינה של 'פריקת עול' מסוימת. "מה העבודה הזאת לכם" הוא אומר, במעין בריחה מהתמודדות וחוסר ראייה נכונה של המציאות. בדרך כלל הדבר מורשש יותר בגיל ההתבגרות. וכפי שמוגדר היום "כמרד הנעורים הקלאסי". גם את הילדים האלה עלינו לטפח ולקרב עם הרבה חום ואהבה, עם הרבה שיחות והבנה, ועם אמירת ביקורת בזמן הנכון, בבחינת 'שמאל דוחה וימין מקרבת'. שמאל היא הביקורת והיא היד החלשה. הביקורת תאמר בעדינות. ואחר כך לקיים את הימין מקרבת, היא היד החזקה. ולהביאה לידי ביטוי בריבוי חום ואהבה ומחמאות.

אחד תם - תם, אין פירושו תמים ונאיבי, אלא פירושו חסר דבר אחד. עלינו ההורים להבחין מה הצרכים של כל ילד, מה חסר לו ולזהות את כישרונותיו. לשם כך אנו נדרשים ליותר שעות עם הילדים, מצרך שכל כך קשה להשיג בדורנו. עלינו לדעת שכל ילד הוא עולם מלא, וכל אחד שונה מרעהו. מילוי שיתאים לזה לא בהכרח יתאים לאחר. וכמו שאמר החכם מכל אדם "חנוך לנוער על פי דרכו" בכלים שלו ובקצב הנכון. וזה שאינו יודע לשאול - הם הילדים בגיל הרך, בגיל שנה עד שלוש. הם רוצים לשאול אבל לא יודעים איך. כתב בעל ההגדה 'את פתח לוי אל תחכה עד שיגדל וילמד לשאול. כבר בגיל הרך יש ללמדו מושגים וערכים ולא דווקא ע"י דיבור אלא בדרך של דוגמא אישית. ילדים קטנים מתרשמים לא רק מהמילים אלא בעיקר מהמנגינה שבה הן נאמרות. הם גם מתצפתים אותנו ברגעי החולשה והכעס ומגיבים בהתאם.

חג פסח כשר ושמח - אבנר קוואס

בדיחה

איש נכנס לבנק ומבקש הלוואה של אלף שקל לחצי שנה. "אין בעיה", אומר לו הפקיד, "אבל אנו דורשים בטחונות". "יש לי מכונית יגואר, קחו אותה עד שאחזיר את ההלוואה, הנה המפתחות". כעבור חצי שנה חוזר האיש לבנק, מחזיר את הקרן 1000 ש"ח ועוד 120 ש"ח ריבית, ולוקח את מכוניתו. "סלח לי", אומר הפקיד, "אבל הסקרנות הורגת אותי. למה איש כמוך, זקוק להלוואה של אלף שקל?" "תראה", ענה האיש, "נסעתי לטיול של חצי שנה בדרום אמריקה. איפה עוד יכולתי לאחסן את המכונית שלי במחיר כל כך נמוך?"

פתגם השבוע

"העצבות באה מגאוונה, כי מדמה האדם בנפשו שמגיע לו יותר ממה שיש לו, וכיון שאין לו הרי הוא עצוב" (רבי פנחס מקוריץ)

רבי יוסף קארו זצ"ל המכונה מרן הבית יוסף

כיצד עלה ר' יוסף קארו לעיר צפת ובה כתב את חיבוריו הנו סיפור מופלא ביותר: בעיר ניקופול שבצפון בולגריה התגורר יהודי גדול בתורה ושמך רבי יוסף. אף על-פי שעיקר מעייניו היו נתונים לתורה, ביקש רבי יוסף להתפרנס מיגיע כפיו. לפיכך הוא הקים שותפות עם אחד ממכריו ויחדיו פתחו השניים בית-עסק. וזה היה סדר יומו של רבי יוסף: בלילה לומד היה (כך קראו להתכנסות של חכמים 'ארבע אמות של הלכה' תורה עד שעה מאוחרת. בבוקר השכים קום לתפילה ואחריה ישב ללמוד תורה בצוותא). רק לעת צהריים עזב את בית-המדרש ופנה לחנותו.

השותף, שעמד בחנות כבר משעת בוקר מוקדמת, התקשה להשלים עם העובדה שרבי יוסף איננו נושא בשווה בעול השותפות ומאחר לבוא לחנות. אף-על-פי שכיבדו והעריכו, היה נוהג להעיר לו מדי יום ביומו על האיחור. רבי יוסף, שהכיר בצדקת דברי חברו, ממלא את פיו מים ושותק. בליבו היה אומר: "מה אעשה שחזקה עליי אהבת התורה." יום אחד, בשעת הלימוד שאחרי תפילת שחרית, התעוררה בבית-המדרש קושיה חמורה. החכמים ורבי יוסף שקעו בסוגיה הנלמדת ולא שמו לב לשעה המתאחרת.

כשקמו ממקומותיהם כבר הייתה השעה שעת צהריים מתקדמת. החיש רבי יוסף את צעדיו אל חנותו, שם כבר המתין לו שותפו, זועף וקצר-רוח. "עד כאן!", פסק השותף בתקיפות. "רואה אני כי אין לפניי שום ברירה אלא לפרק את השותפות איתך. אין זה הוגן שאשא לבדי ברוב העול, בשעה שאנו חולקים את הרווחים בשווה."

ביקש רבי יוסף משותפו לעכב את פירוק השותפות יום אחד כדי שיוכל להתייעץ עם רעייתו. בבואו לביתו סיפר לה את שאירע ושאל לדעתה. "אל לך להפחית מזמן הלימוד", אמרה האישה. "אם שותפך מבקש לנעול בעדך דלת אחת, בטוחה אני כי הקב"ה, הפותח שערי ישועה, יפתח לנו שערים חדשים של ברכה ורווחה."

מחוזק מדברי אשתו שב למחרת רבי יוסף אל חנותו והודיע לשותפו על הסכמתו לפרק את השותפות ביניהם. השניים חישבו את ערך הסחורה שבחנות ולאחר שרבי יוסף קיבל לידיו סכום כסף השווה למחצית שווי הסחורה, נפרדו השניים לשלום. "

לא כדאי שהכסף ישכב בבית סתם כך, ללא תכלית", יעצה לו אשתו בשונו לביתו. "צא לשוק, עסוק במשא-ומתן, ואולי תזדמן לך עסקה טובה ונוכל להרוויח את לחמנו." עשה רבי יוסף כעצתה, יצא מהבית בדרכו אל השוק. אולם עם צאתו שקע מוחו בדברי התורה עד ששכח לגמרי את

מטרת הליכתו. מבלי משים הובילוהו רגליו אל בית-המדרש. הוא שקע בלימוד תורה שנמשך עד הערב. כששב לביתו חש נבוך מול עיניה השואלות של אשתו.

"אין דבר", ביקש להרגיעה, "מחר אצא שוב לשוק ואסחור באשר יזמן לי הקב"ה". ואכן, למחרת יצא רבי יוסף אל השוק, מקווה למצוא סחורה שיוכל להפיק ממנה רווח נאה. אך בא בשערי השוק, פנה אליו אדם גבה-קומה והציע לו לקנות מכתש כבד.

רבי יוסף, שמעולם לא היה סוחר גדול, הושיט למוכר את כל הכסף שהיה ברשותו ונטל מידיו את המכתש.

שעשה בעלה. "מה נעשה במכתש ישן זה?!", שאלה 'מוצלחת' כשהגיע לביתו נתכרכמו פניה של אשתו למראה העסקה ה בצחוק מריר.

אבל רבי יוסף לא היה מודאג מגורל עתה, לאחר שמילא את הוראת אשתו, יכול היה למהר אל המקום. 'סחורתו' החביב עליו, בית-המדרש. כך חלף יום נוסף. כסף כבר לא היה, אבל מכתש ישן - היה גם היה.

בלילה חלם רבי יוסף חלום. בחלומו הופיע האיש הגבוה, שמכר לו בבוקר את המכתש. "דע לך", אמר לו האיש, "כי מזלך הטוב המתין לך זמן רב, אלא שהמזל הזה שלך הוא ואין לאחרים חלק בו.

על-כן היה עליך להיפרד תחילה משותפך, קודם שתוכל לזכות בשפע המזומן לך. עתה, לאחר שנפרדתם, הגיעה שעתך ליהנות מחלקך". האיש בחלום הוסיף ואמר: "המכתש שקנית מידיי הבוקר עשוי זהב טהור.

עליך לדעת את ערכו האמתי כדי שתדע לבקש בעדו תמורה ראויה. לאחר שתעשה כן ותמכור את המכתש בסכום הגון, קום ועזוב את עירך, כי לא כאן מקומך. עלה לארץ-ישראל וגור בעיר צפת."

כשקם בבוקר, מיהר רבי יוסף לשתף את אשתו בדבר החלום. בשעה שרבי יוסף פנה לתפילת שחרית וללימוד תורה, הזמינה אשתו אל ביתם צורך ישר ונאמן. הצורך התבונן במכתש, הקיש עליו וגירד את האבק שהצטבר עליו, ועיניו נפערו מתדהמה. "זהב טהור! זהב טהור לגמרי!" קרא כל-אמאמין.

עד מהרה מכרו רבי יוסף ואשתו את המכתש ועלו לארץ-ישראל. נאמנים לדברי החלום עלו והתיישבו בעיר צפת. הכסף הרב שנותר בידם הספיק להם לחיות חיי רווחה עד יומם האחרון.

אך בעיקר שמח רבי יוסף, הלוא הוא רבי יוסף קארו, על שעתה נתאפשר לו להדפיס את שני חיבוריו הגדולים: הבית יוסף והשולחן ערוך.

מרן נפטר ביג' ניסן וחי 87 שנים.

(עיין חמד)

קן ההלכה הספרדי הארצי
 073-7-860-860 | *3030
 רב קווי | בעלות שיחה רגילה

שלוחה 2

מענה טלפוני לשאלות בעניני שלום בית וחינוך ילדים, עם יועצים מומחים שע"י הרב **אבנר קוואס** שליט"א
 בין השעות 09:00-23:00

שלוחה 1

מענה טלפוני לשאלות בהלכה שע"י מורי הוראה הפוסקים ע"פ פסקי מרן הגר"ע **יוסף זצוק"ל**, בנשיאות חבר מועצת חכמי התורה הגאון הגדול הרב דוד יוסף שליט"א
 24 שעות ביממה רצוף

שיעורים בפרשת שבוע מטובי המרצים בשלוחה 5

"אין זוג לא מוצלח, יש זוג לא מודרך"

האם יש לכם מריבות וויכוחים? מרגישים שאינכם מתאימים? הילד שלכם מתחצף?

לייעוץ בנושא שלום בית, חינוך ילדים, הדרכת חתנים/כלות עם יועצים זוגיים מוסמכים של ארגון ביתם החדש הפרוסים בכל רחבי הארץ

חינוך עכשיו - 1599-59-59-39